

Nr 14.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, m. m.; given Stockholms slott den 30 december 1953.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto; samt
- 2) lag med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen framlägges förslag om permanent lagstiftning angående rätt för skogsägare att göra insättning på särskilt skogskonto i bank. Insättaren föreslås skola erhålla uppskov med inkomsttaxeringen till det år då uttag från kontot sker. Enligt de föreslagna bestämmelserna skall insättning få göras med högst 60 procent av köpeskillingen för rotsåld skog, 40 procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter och 40 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som uttagits för förädling i egen rörelse. Rätten att göra insättning skall endast tillkomma fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse. Lagstiftningen föreslås skola tillämpas första gången vid 1955 års taxering.

Vidare föreslås att fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som har skogsmedel innestående å spärrat konto i riksbanken, skall äga att från och med den 1 september 1954 utan inskränkning uttaga medlen. Har medlen icke uttagits före utgången av år 1954 skall desamma anses vara insatta å skogskonto och följa de nya reglerna för dessa konton.

Förslag

till

förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som i självdeklaration till ledning för taxering för inkomst har att uppgiva intäkt av skogsbruk, må under de förutsättningar och i den utsträckning nedan stadgas erhålla uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för den del av intäkten, som insatts å särskilt konto i bank (skogskonto). Rätt att erhålla uppskov, som nu sagts, tillkommer icke delägare i handelsbolag eller kommanditbolag för någon del av den inkomst, han åtnjutit av bolagets verksamhet.

Med bank avses i denna förordning riksbanken, affärsbank, sparbank samt centralkassa för jordbrukskredit.

Skattskyldig må för ett och samma beskattningsår och för en och samma förvärvskälla endast göra insättning å ett skogskonto. Har skattskyldig i strid mot denna bestämmelse upplagt skogskonto i mer än en bank må uppskov med taxering erhållas allenast för insättning å det först öppnade kontot.

2 §.

Beträffande viss förvärvskälla må uppskovet för ett och samma beskattningsår avse högst ett belopp, motsvarande summan av

a) sextio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) fyrtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt

c) fyrtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

Uppskov må ej åtnjutas för högre belopp än som motsvarar den beräknade nettointäkten av den förvärvskälla, varifrån intäkten av skogsbruk härrör.

3 §.

Insättning avseende viss förvärvskälla må för ett och samma beskattningsår ej understiga 2 000 kronor.

Belopp, som insättes å skogskonto, skall avrundas nedåt till jämna hundratal kronor.

4 §.

Till ledning för bestämmande av belopp, för vilket uppskov med taxering yrkas, skall den skattskyldige vid självdeklaration foga utredning enligt av riksskattenämnden fastställt formulär ävensom besked från banken rörande verkställd insättning å skogskonto.

Har den skattskyldige under beskattningsåret haft intäkt av skogsbruk från mer än en förvärvskälla, skall utredning, som i första stycket sägs, förebringas särskilt för varje förvärvskälla beträffande vilken uppskov med taxering yrkas.

Det åligger skattskyldig, som åtnjuter uppskov med taxering enligt denna förordning, att i självdeklaration avseende den förvärvskälla beträffande vilken uppskov åtnjutes, varje år lämna uppgift rörande storleken vid beskattningsårets utgång av hans tillgodohavande å skogskontot.

5 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen yrkas, skall vara inbetalt till banken senast den dag den skattskyldige jämlikt bestämmelserna i 36 § taxeringsförordningen har att avlämna självdeklaration.

6 §.

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att fyra månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor.

Efter det att tio år förflutit från ingången av det år inbetalning enligt 5 § senast skolat verkställas, skall banken återbetala kvarstående medel.

7 §.

Å medel, som insatts å skogskonto, skall utgå ränta efter räntefot, som bestämmes av banken, hos vilken insättning skett.

8 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, då uttag från skogskontot sker. I intäkten inräknas jämväl uppuren ränta å kontot, vilken sålunda icke skall upptagas såsom intäkt dessförinnan.

9 §.

Överlåter skattskyldig fastighet, som utgör den väsentliga delen av förvärvskälla, för vilken insättning å skogskonto verkställts, skola innestående medel upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket överlåtelsen ägt rum.

Har oskiftat dödsbo medel innestående å skogskonto skola medlen upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket dödsboet skiftas.

Har vid bodelning make tillagts fastighet, som förut tillhört andra maken och som ingår i förvärvskälla, för vilken insättning å skogskonto verkställts, skola innestående medel upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket bodelningen ägt rum.

Har avtal träffats om överlåtelse eller pantsättning av å skogskonto innestående medel, skola medlen upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket avtalet träffats.

10 §.

Kungl. Maj:t äger förordna, att affärsbank, sparbänk eller centralkassa för jordbrukskredit, som icke följer i denna förordning meddelade bestämmelser eller med stöd av densamma utfärdade föreskrifter, icke vidare skall få mottaga medel å skogskonto.

11 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1954; dock att förordningen icke skall äga tillämpning beträffande 1954 års taxering.

Vid tillämpning av denna förordning skola medel, som inestå i riksbanken å skogskonto jämlikt föreskrifterna i lagen den 1954 med vissa bestämmelser om medel, som inestå å investeringskonto för skog, anses avse beskattningsåret 1952.

F ö r s l a g

till

**lag med vissa bestämmelser om medel, som inestå
å investeringskonto för skog.**

Härigenom förordnas som följer.

Fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse skall äga att från och med den 1 september 1954 utan inskränkning uttaga medel, som jämlikt bestämmelserna i lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog inestå å vederbörandes konto i riksbanken. Hava medlen icke uttagits före utgången av år 1954, skola desamma anses vara insatta å sådant konto, som avses i förordningen den 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, och skola följaktligen bestämmelserna i nämnda förordning därefter tillämpas med avseende å dessa medel.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 december 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, *fråga om införande av bestämmelser om rätt att vid taxering för intäkt av skogsbruk åtnjuta avdrag för insättningar å särskilt bankkonto* samt anför därvid följande.

Inledning.

Genom lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog ålades idkare av skogsbruk att för beskattningsår, för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes år 1953 eller 1954, insätta viss del av den å beskattningsåret belöpande skogsintäkten på särskilt för honom upplagt spärrat konto i riksbanken (investeringskonto för skog). Utöver den obligatoriska insättningsskyldigheten avseende 25 procent av köpeskillingen för rotsåld skog, 12 procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt 12 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som uttagits för förädling i egen rörelse, berättigades idkare av skogsbruk att frivilligt insätta ytterligare 15 procent av köpeskillingen för rotsåld skog och 8 procent av köpeskillingen för respektive saluvärdet å skogsprodukter. Lagstiftningen tillkom som ett led i den ekonomiska politiken och syftade till att undandraga en del av de vid den tidpunkten kraftigt ökade skogsvinsterna från omedelbar disposition. Genom att insättaren erhåller uppskov med inkomsttaxeringen (SFS 784/1951) till det år, då uttag från kontot sker, medför anordningen en utjämning i beskattningsavseende av skogsinkomsterna. Inbetalade medel skall i princip inestå i lägst fem och högst tio år. Redan efter två år är dock insättare berättigad göra uttag i den mån han visar, att han haft kostnader för skogsvårdsarbeten. Ränta beräknas icke under de två första åren. Därefter tillgodoföres ränta efter två och en halv procent. Lagen trädde i kraft den 1 januari 1952, och insättningsskyldighet skulle, såsom nyss angivits, föreligga för avyttringar och uttag, som verkställdes under inkomståren 1952 och 1953. Med stöd av särskilt bemyn-

digande har emellertid Kungl. Maj:t genom kungörelse den 27 februari 1953 (nr 72) förordnat, att insättningsskyldighet icke skall föreligga för inkomståret 1953. Lagen är sålunda för närvarande — bortsett från tillämpligheten av bestämmelserna på insättningar för år 1952 — i kraft endast såvitt avser rätten att göra frivillig insättning. Sådan insättning kan alltså göras även för inkomståret 1953, därvid lagens bestämmelser om dispositionen av insatta medel etc. blir gällande.

Vid 1951 års riksdag antogs bestämmelser om beskattningen av s. k. ackumulerad inkomst. Dessa bestämmelser är icke tillämpliga på inkomst genom försäljning av skog utan samband med avyttring av marken. Samma års bevillningsutskott uttalade (bet. nr 62), att det enligt utskottets mening icke vore motiverat att, samtidigt med att inkomstutjämning genom insättning å investeringskonto för skog möjliggjordes, införa bestämmelser om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst av skog. Däremot ansåg utskottet att, i omedelbar anslutning till upphävande av den tillfälliga lagstiftningen om investeringskonto för skog, bestämmelser borde införas om särskild skatteberäkning i fråga om ackumulerad inkomst av skogsbruk jämväl i sådana fall då inkomsten uppkommit utan samband med försäljning av marken. Utskottet förutsatte därvid att ett förenklat förfarande med schablonmässiga bestämmelser skulle tillämpas. Utskottet hemställde, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära förslag om bestämmelser i förevarande hänseende. Betänkandet godkändes av riksdagen (Rskr 1951: 357).

I detta sammanhang må erinras om att redan 1948 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t (Rskr 1948: 231), anhållit om utredning av frågan om inrättande av investeringsfonder för jordbruk och skogsbruk.

I ett flertal motioner vid 1953 års riksdag hemställdes, att riksdagen måtte upphäva 1951 års lag om investeringskonto för skog samt att i stället möjligheter måtte skapas för en frivillig skattefri avsättning av skogslikvider. Med hänsyn till att den obligatoriska insättningsskyldigheten enligt 1951 års lag redan blivit upphävd genom nyssnämnda kungörelse den 27 februari 1953 (nr 72) och att lagen sålunda i gällande delar vore att betrakta som en provisorisk lösning av de i motionerna berörda spörsmålen, fann 1953 års bevillningsutskott anledning ej föreligga att förorda de i motionerna ifrågasatta ändringarna. Utskottet underströk emellertid vad som tidigare uttalats från riksdagens sida rörande behovet av en permanent lagstiftning i ämnet.

Slutligen må här omnämnas, att Sveriges skogsägareföreningars riksförbund i skrivelse den 5 mars 1953 hemställt, att skogsägare måtte tillåtas disponera å investeringskonto för skog inestående medel med början år 1953 och i övrigt enligt de regler, som kunde bli gällande i fråga om fortsatta frivilliga insättningar å spärrkonto.

Utredning angående möjligheterna att åstadkomma en utjämning i beskattningshänseende av skogsinkomsterna har på mitt uppdrag verkställts inom finansdepartementet av *taxeringsintendenten E. Johansson*. Till fullföljande av uppdraget har utredningsmannen överlämnat en promemoria med förslag till införande av permanent lagstiftning om rätt att vid taxering för

intäkt av skogsbruk åtnjuta avdrag för frivilliga insättningar å särskilt bankkonto.

Över ifrågavarande promemoria har, efter remiss, *yttranden* avgivits av kammarrätten, domänstyrelsen, lantbruksstyrelsen, skogsstyrelsen (efter hörande av skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet), riksskattenämnden, länsstyrelserna i Jönköpings, Östergötlands, Kronobergs, Värmlands, Gävleborgs, Kopparbergs, Jämtlands, Västernorrlands och Norrbottens län, fullmäktige i riksbanken, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges skogsägareförbund och Sveriges häradsallmänningsförbund.

Därjämte har skrivelser i anledning av promemorian inkommit från Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen och Svenska jordbrukskreditkassan.

Promemorian.

I promemorian erinras om att det vid flera tillfällen framhållits, att nu gällande beskattningsregler medförde särskilt stora olägenheter för skogsbruket. På ett stort antal fastigheter av bondeskogs natur kunde av tekniska skäl skogsavverkning icke äga rum årligen utan skogen måste sparas och större uttag göras på en gång. På grund av den statliga beskattningens progressivitet komme inkomsten under de år avverkning ägde rum att bli hårdare beskattad än om inkomsten influtit successivt. Härtill komme att de arbeten, som normalt utfördes efter avverkningen för återväxtens tryggnad i huvudsak måste utföras under år, då avverkning icke skett. Bristen på arbetskraft under år, då större avverkningar ägt rum, omöjliggjorde i regel även att andra skogsvårdande arbeten under dessa år komme till utförande. På grund härav föll kostnaderna för sådana arbeten i stor utsträckning på år, då skogsägarna i avsaknad av tillräckliga inkomster från skogsbruket icke hade möjlighet att helt utnyttja dem tillkommande avdrag. Visserligen hade skogsägarna genom att träffa avtal med skogsköparna om uppdelning av köpeskillingarna för försåld skog och försålt virke möjlighet att fördela beskattningen av inflytande skogsintäkter på flera år. Ett dylikt förfaringsätt vore emellertid behäftat med flera olägenheter, främst risken för att köparen på grund av insolvens icke kunde fullgöra sina förpliktelser.

För beredande av önskvärd utjämning av vinsterna inom skogsbruket syntes tre olika alternativ tänkbara, nämligen: 1) särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst; 2) investeringsfonder för skogsbruk; samt 3) insättning av del av deklarerade bruttoinkomster av skogsbruk å särskilt konto i bank.

Beträffande de olika alternativen anföres i promemorian.

Mot en lösning enligt alternativ 1) tala framför allt taxeringstekniska svårigheter vid tillämpningen. Visserligen kan en schablonregel på sätt skisserats i bevillningsutskottets betänkande nr 62 till 1951 års riksdag under-

lätta tillämpningen men synes dock flera svårigheter ofrånkomliga. Trots föreslagna schablonregler kvarstår att idkare av skogsbruk under flera år å rad kan avyttra avverkningsrätter eller skogsprodukter, därvid varje avyttring för sig kan bli hänförlig till ackumulerad inkomst. Eftersom ackumulerad inkomst uppkommit under varl och elt av de år avyttring skett, skulle man få en serie år, då man skulle bli nödsakad att räkna med tidigare års omräkningar. Antalet fall, då speciell skatteberäkning för ackumulerad inkomst skulle äga rum, måste även beräknas stiga avsevärt. Dylig skatteberäkning, vilken är omständlig och arbetskrävande, förekommer för närvarande i relativt sparsam utsträckning. Om reglerna bleve tillämpliga jämväl för löpande skogsinkomster skulle emellertid särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst behöva ske i en mängd fall i de län, där skogsbruk bedrivs i större omfattning. Vidare möjliggör detta alternativ icke avräkning av kostnader för skogsvård bestridda under år efter det avverkning ägt rum mot influtna skogslikvider.

Om idkare av skogsbruk bereddes möjlighet att vid taxeringen åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond för skogsvårdsarbeten, skulle vissa garantier skapas för att denna kategori skattskyldiga under alla förhållanden komme i åtnjutande av avdrag för med skogsbruket förenade kostnader för skogsvård. Fråga är emellertid om de skogsvårdande arbetena motivera avsättning till investeringsfond i sådan utsträckning att idkare av skogsbruk skulle komma i åtnjutande av erforderlig lättnad vid den progressiva statsbeskattningen. Enligt en inom skogsstyrelsen utarbetad och till Konungen den 9 januari 1948 överlämnad promemoria rörande behovet av investeringsfonder för skogsvårdsarbeten har sålunda föreslagits att avsättningar till dylika fonder skulle få göras med belopp å högst 16 kr per har för smärre fastigheter med areal produktiv skogsmark å 25 har och därunder. För större fastigheter skulle enligt nämnda förslag avsättningar göras med maximalt 4:20—14 kr per har alltefter storleken av arealen produktiv skogsmark, varvid den lägsta siffran avser fastigheter med areal överstigande 475 har. Styrelsen har vid denna beräkning utgått från erfarenheter inom domänstyrelsen enligt vilka cirka fem procent av bruttoavkastningen ansetts böra avsättas till förnyelsefond för återväxtkostnader. Införande av rätt till avdrag för avsättning till investeringsfond i förvärvskällan jordbruksfastighet förutsätter vidare också bokföringsmässig redovisning. Visserligen har numera i kommunalskattelagen intagits bestämmelser rörande bokföringsmässig redovisning för inkomst av jordbruksfastighet men är dylig redovisning helt frivillig och äger jordbrukare att själv välja vilken redovisningsmetod han vill tillämpa. Att under sådana omständigheter införa rätt till avdrag för avsättning till investeringsfonder i förvärvskällan jordbruksfastighet synes icke tillrådligt. Härtill kommer att endast ett mindre antal jordbrukare torde komma att övergå till bokföringsmässig redovisning. Slutligen må framhållas, att ett införande av rätt till avdrag för investeringsfonder för jordbrukare oundgängligen aktualiserar införande av motsvarande bestämmelser för fysiska personer, som driva rörelse.

Om sålunda starka betänkligheter och erinringar kunna framföras mot en lösning av skogsägarnas beskattningsfråga enligt alternativ 1 och 2, förefinnes icke större svårigheter att införa bestämmelser av innebörd att idkare av skogsbruk tillerkännes rätt att vid taxeringen erhålla avdrag för å särskilt bankkonto insatt, på visst sätt bestämd del av uppburna bruttoinkomster av skogsbruk. Härvid synes man i huvudsak kunna bygga på bestämmelserna i lagen om investeringskonto för skog och förordningen om taxering för inkomst av medel, som insatts å investeringskonto för skog.

Med hänsyn till att syftet med insättningarna i huvudsak avser skattutjämning samt för undvikande av förväxling med investeringsfonderna, synes emellertid termen investeringskonto för skog lämpligen böra utbytas mot skogskonto.

Beträffande kontoinsättningarnas storlek framhålles i promemorian, att då idkare av skogsbruk genom insättning å skogskonto borde erhålla i huvudsak samma fördelar vid den progressiva statsbeskattningen som personer för vilka beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst vore tillämplig, syntes något högre andel av deklarerade bruttointkomster av skogsbruk böra kunna insättas å dylikt konto än enligt nu gällande lagstiftning eller förslagsvis 60 procent av köpeskillning för avverkningsrätt och 30 procent av köpeskillning för skogsprodukter och värde av virke, som uttagits för förädling i egen rörelse.

Härefter behandlas i promemorian spørsmålet om det finns anledning att föreskriva visst minimibelopp för insättning. Därvid erinras om att i 1951 års lag om investeringskonto för skog icke intagits föreskrift om visst lägsta belopp för frivillig insättning. Enligt förordningen den 30 juni 1943 (nr 490) med särskilda bestämmelser angående taxering för under år 1943 stormfälld skog samt förordningen den 29 juni 1945 (nr 483) med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1945 avyttrad brännved och massaved hade däremot föreskrivits, att såväl bruttointkomst som insättning måste uppgå till vissa minimibelopp för att rätt till insättning med ty åtföljande avdragsrätt vid taxeringen skulle föreligga. Enligt den förra förordningen utgjorde förutsättningen för insättningsrätt en bruttointkomst av lägst 4 000 kronor och en insättning å lägst 2 000 kronor. Enligt den senare förordningen uppgick motsvarande belopp till 3 000 respektive 1 500 kronor. I nu föreliggande fall syntes bestämmelse enbart behöva införas rörande lägsta insättningsbelopp, som med tillämpning av tidigare omförmälda procentsatser lägst finge insättas. Anledning att upptaga minimibeloppet till lägre belopp än 2 000 kronor syntes icke föreligga. Rätt till insättning skulle i så fall uppkomma i de fall inkomst av upplåten avverkningsrätt uppginge till 3 334 kronor. Motsvarande minimibelopp för försålda skogsprodukter uppginge till 6 668 kronor. I sistnämnda fall förutsattes emellertid enligt förarbetena till lagstiftningen om investeringskonto för skog att cirka hälften av bruttointkomsterna åtginge för bestridande av direkta avverkningskostnader. I detta sammanhang erinrar utredningsmannen om att beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst endast får ske under förutsättning av att den ackumulerade inkomsten efter avdrag av avdragsgilla utgifter uppgår till minst 4 000 kronor.

Rätten att göra insättning å skogskonto föreslås begränsad till skattskyldiga, som är underkastade progressiv beskattning. I detta hänseende anföres i promemorian.

Den föreslagna avdragsrätten för insättning å skogskonto syftar i främsta rummet att uppnå jämnare skattebelastning för den kategori skattskyldiga

som är underkastad progressiv beskattning. Härtill kommer ökade möjligheter för idkare av skogsbruk med mindre skogsinnehav, vilka av tekniska skäl icke kunna avverka varje år, att erhålla avdrag för med skogsbruket förenade kostnader. För aktiebolag och andra juridiska personer med enbart proportionell beskattning och i regel större skogsinnehav föreligger däremot icke samma starka skäl att införa rätt till avdrag för insättning å skogskonto. Med hänsyn härtill och då företagsbeskattningskommittén enligt vad jag erfarit har frågan om utformning av bestämmelserna om investeringsfonder för aktiebolag och ekonomiska föreningar under omprövning synes i vart fall tills vidare bestämmelserna om insättning å skogskonto böra inskränkas till att avse den kategori skattskyldiga som är underkastad progressiv beskattning.

I promemorian uttalas att insättning å skogskonto borde kunna godtagas som säkerhet för skogsodlingskostnader enligt 24 § skogsvårdslagen. Härom anföres.

I skogsstyrelsens tidigare omnämnda promemoria uppgives att vissa skogsvårdsstyrelser med stöd av 24 § skogsvårdslagen vid avverkning avkräva idkare av skogsbruk säkerhet för gäldande av skogsodlingskostnader. Ett par skogsvårdsstyrelser förfara så, att skogsägarna uppmanas deponera medel i bankinrättning. Vid deponerandet lämnar vederbörande skriftligt medgivande att icke lyfta medlen utan fullmakt av skogsvårdsstyrelse. Dylig fullmakt utfärdas i mån av verkställt arbete. Insättning å skogskonto eller del därav torde i förekommande fall kunna godtagas som sådan säkerhet som här avses. Om så sker ankommer det givetvis på skogsvårdsstyrelsen att avkräva skogsägaren medgivande att icke utan fullmakt av skogsvårdsstyrelsen lyfta den del av å skogskonto innestående medel som utgör säkerhet för gäldande av skogsodlingskostnader.

Beträffande det tekniska förfarandet vid insättning och uttag lämnas i promemorian följande redogörelse.

För att erhålla tillräcklig översikt och stadga synes insättning å skogskonto endast böra kunna göras till riksbankens kontor i residensstaden i det län, där insättarens hemortskommun är belägen. Därvid bör uppgivas insättarens namn, bostads- och mantalsskrivningsadress samt det år och den fastighet insättningen avser eller, om insättningen avser flera fastigheter, som ej ligga i sambruk, utan utgöra olika förvärvskällor, huru mycket av insättningen som avser varje fastighet. Vid insättning å skogskonto bör insättaren erhålla särskilt bevis angående depositionen i två exemplar, varav det ena skall fogas till den allmänna självdeklarationen. Det bör åligga taxeringsnämndens ordförande i hemortskommunen att i förekommande fall underrätta taxeringsnämndens ordförande i den kommun, där fastigheten är belägen, rörande det insatta beloppets storlek.

Rätteligen borde deposition för att medföra avdragsrätt vid visst års taxering vara verkställd redan under beskattningsåret. Nu torde emellertid många gånger vara svårt fastställa, huru stort belopp, som lämpligen skall insättas förrän deklarationen upprättats. Med hänsyn härtill synes böra föreskrivas att deposition för att medföra rätt till avdrag vid visst års taxering senast skall hava verkställts den dag deklarationen jämlikt bestämmelserna i 36 § taxeringsförordningen skall avlämnas.

För å skogskonto insatta medel bör ränta gottgöras från dagen för insättningen. Ränlefoten torde böra bestämmas av riksbanken och svara mot sed-

vanlig depositionsränta. Uppsägas medel på kort tid, bör insättaren vidkännas ränteavdrag enligt grunder som bestämmas av riksbanken.

Vid uttag av medel från skogskonto skall det uttagna beloppet även till den del detsamma utgöres av ränta upptagas till beskattning som inkomst av skogsbruk för det år under vilket uttag skett. Uttag bör i princip kunna göras då insättaren så önskar. Endast sådana inskränkningar i uttagningsrätten synes böra meddelas, att vederbörande insättare icke genom alltför stort antal till beloppen relativt obetydliga uttag vållar onödig belastning av administrationen. Lämpligen synes böra föreskrivas, att vid uttag å investeringskonto lägst 25 % av det ursprungligen insatta beloppet skall utbetalas varje gång utbetalning begäres. Härigenom skulle idkare av skogsbruk erhålla möjlighet att uppdelat insättning å skogskonto å fyra år. Efter det att tio år förflutit från ingången av det år under vilket deposition verkställts bör återbetalning under alla förhållanden ske av å skogskonto kvarstående medel.

Riksbankens vederbörande avdelningskontor bör senast den 15 februari varje år till länsstyrelsen översända meddelande rörande samtliga de uttag från skogskonto som förekommit under närmast föregående år. Länsstyrelsen skall snarast underrätta vederbörande taxeringsnämndsordförande i insättarens hemortskommun angående verkställda uttag. Om idkare av skogsbruk erhållit utbetalning avseende fastighet belägen i annan kommun än hemortskommunen åligger det taxeringsnämndens ordförande i hemortskommunen att underrätta taxeringsnämndens ordförande i den kommun, där fastigheten är belägen.

Slutligen beröres i promemorian frågan om behandlingen i fortsättningen av sådana medel, som vid den nya lagstiftningens ikraftträdande innestår å spärrkonto enligt 1951 års lag om investeringskonto för skog. Med hänsyn till de förändrade konjunkturerna inom skogsbruket syntes enligt utredningsmannen skäl föreligga att låta idkare av skogsbruk, som insatt medel å spärrkonto jämlikt lagen om investeringskonto för skog, disponera innestående medel vid tidigare tidpunkt än som avsetts. Lagen torde därför böra upphävas i anslutning till införande av de föreslagna frivilliga insättningarna å skogskonto. Då sistnämnda bestämmelser förutsattes för första gången böra tillämpas vid 1955 års taxering avseende inkomster av skogsbruk under det beskattningsår för vilket taxering då skall verkställas, borde lagen om investeringskonto för skog upphöra att gälla vid utgången av år 1954. Ehuru det måste antagas att många skogsägare på grund av de ändrade konjunkturerna hade stort behov av de å investeringskonto innestående medlen, torde det dock förhålla sig så att det för en del skogsägare skulle vara olägligt att få medlen i fråga utbetalade på en gång år 1955 med ty åtföljande beskattningsekvenser år 1956. I anledning härav borde i samband med lagens upphävande meddelas övergångsbestämmelser av innebörd, att insättare, som icke omedelbart uttog medlen, skulle äga åtnjuta fortsatt uppskov med taxeringen för det år insättningen avsåg. Riksbanken borde dock under alla förhållanden återbetala å investeringskonto kvarstående medel efter utgången av år 1962, då huvuddelen av å investeringskonto insatta medel innestått å kontot tio år. Ränta syntes böra gott-

göras för å investeringskonto innestående medel från den 1 januari 1955 enligt räntefot som av riksbanken bestämdes motsvarande sedvanlig depositionsränta. Skulle uppsägning avse kortare tid än fyra månader borde insättare emellertid vidkännas ränteavdrag enligt av riksbanken bestämda grunder.

Vid promemorian fanns fogade dels ett förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, dels ock ett förslag till lag om upphävande av lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog. Förslagen torde såsom *Bihang* få fogas till statsrådsprotokollet i förevarande ärende.

Vid ärendets behandling inom finansdepartementet har *jägmästaren F. Silvén* i skogsstyrelsen verkställt viss utredning angående drivningskostnadernas andel av bruttopriset för leveransvirke.

Remissyttrandena.

Förslaget om införande av rätt för idkare av skogsbruk, att vid taxeringen åtnjuta avdrag för frivilliga insättningar å skogskonto, har i princip tillstyrkts av nästan alla remissinstanser. Några remissinstanser har visserligen uttalat tveksamhet rörande behovet och lämpligheten av den föreslagna lagstiftningen, men har dock icke ansett sig böra avstyrka densamma.

Skogsstyrelsen anser, att förslaget måste hälsas med stor tillfredsställelse, enär det genom sin utformning indirekt syntes kunna tillgodose skogsvårdens intresse att få återväxtåtgärder utförda inom rimlig tid.

Riksskattenämnden anför bland annat följande.

Utredningsmannen har undersökt de olika möjligheter, som stå till buds för att nå en skatte- och kostnadsutjämning vid taxering av skogsinkomster, och har därvid funnit att det på bestämmelserna om investeringskonto för skog byggda alternativet med insättning av medel på särskilda konton i bank (skogskonton) är att föredraga framför övriga tänkbara alternativ, nämligen särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst eller inrättande av investeringsfonder för skogsbruk. Riksskattenämnden finner de i promemorian redovisade skälen för detta ställningstagande vara övertygande och ansluter sig därför i princip till den lösning, som förordats av utredningsmannen. Visserligen är det beklagligt att en lagstiftning av detta slag — som berör ett icke ringa antal skattskyldiga — måste medföra en ytterligare komplicerad taxeringsarbetet och ett merarbete för taxeringsnämnderna. Så som förhållandena ligga till torde dock detta vara oundvikligt och förslaget synes i och för sig präglad av en strävan att med relativt enkla medel nå det åsyftade resultatet.

Sveriges lantbruksförbund framhåller, att den föreslagna lagstiftningen på ett utmärkt sätt kompletterade den tidigare införda om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst beträffande intäkt av skogsbruk genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken.

Sveriges skogsägareförbund, som ansluter sig till utredningsmannens ståndpunkt, att utjämning av skattebelastningen på skogsvinsterna genom tillämpning av bestämmelserna om beräkning av skatt för ackumulerad inkomst i praktiken skulle bli alltför arbetskrävande och omständlig, ifrågasätter, om ej skogsbrukets skattefråga bäst skulle lösas genom införande av rätt till avdrag för avsättning till investeringsfond för skogsvårdande åtgärder, varvid en viss del av avsättningarna borde reserveras för bestridande av återväxtkostnader.

Länsstyrelsen i Kronobergs län anser det vara tveksamt, om tillräckliga skäl föreläge att införa särskilda bestämmelser om utjämning av vinsterna inom skogsbruket. Genom att träffa avtal med köpare av skog och virke finnes redan nu möjlighet att fördela beskattningen av inflytande skogsintäkter på flera år. De av utredningsmannen antydda därmed förenade olägenheterna vore överdrivna. Varje ökning av taxeringsavdelningarnas arbetsbörda genom införande av nya bestående arbetsuppgifter vore också ägnad att ingiva betänkligheter.

Även *fullmäktige i riksbanken* uttalar tveksamhet angående lämpligheten av att en lagstiftning av föreslagen innebörd komme till stånd. Därest emellertid så ansåges böra ske, vore riksbanken beredd att mottaga insättningar.

Av ett vid bankofullmäktiges yttrande fogat utdrag av fullmäktiges protokoll framgår att herrar *Lemne* och *Rubbestad* ansett, att fullmäktiges yttrande i nu förevarande hänseende bort erhålla följande avfattning.

De i den remitterade promemorian framlagda förslagen avse att tillgodose de önskemål, som bevillningsutskottet senast vid innevarande års riksdag framfört i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 45 om att nuvarande provisoriska bestämmelser beträffande taxering av ackumulerad inkomst av skog skulle efterträdas av en permanent lagstiftning i ämnet. Fullmäktige ha för sin del i princip intet att invända mot den föreslagna lösningen av nu ifrågavarande problem. Fullmäktige ha därmed icke velat uttala sig om huruvida anledning föreligger att höja den andel av deklarerad bruttoinkomst för skogsbruk, som enligt nuvarande bestämmelser må frivilligt insättas, d. v. s. 40 % av köpeskillingen för avverkningsrätt och 20 % av köpeskillingen för, respektive saluvärdet å skogsprodukter.

Enligt protokollsutdraget har herr *Kristensson* reserverat sig mot fullmäktiges beslut och därvid anfört följande.

Sedan någon tid föreligger möjligheter för enskilda personer att under speciella förhållanden erhålla skatteutjämning mellan olika år för ackumulerade inkomster. Sådan utjämning bör möjliggöras även för ackumulerade inkomster av skogsbruk för att mildra beskattningens progressivitet och bereda större möjligheter att göra avdrag för med skogsbruket förenade kostnader. Detta senare berör särskilt mindre skogsägare, som icke kan avverka varje år. Utan att ta ställning till de olika detaljerna i utredningsmannens förslag förefaller grundlinjerna i detta kunna godtagas. Den nuvarande provisoriska lagstiftningen avser icke skogsinkomster, som inflyta efter utgången av innevarande år. En ny permanent lagstiftning bör därför gälla från och med 1954 års inkomster. Å investeringskonto nu inestående medel böra frisläppas till såväl fysiska som juridiska personer och detta redan med ingången av år 1954.

Mot de föreslagna procentsatserna för beräkning av skogskontoinsättningarnas storlek har några av remissinstanserna riktat erinringar.

Domänstyrelsen, som anser den föreslagna insättningsprocenten för rotförsäljningar vara skälig, ifrågasätter om procenttalet för upphugget virke är lämpligt avvägt och anför härom.

När det var fråga om obligatorisk insättning å investeringskonto för skog, gällde det att insättningsskyldigheten beträffande leveransvirke i förhållande till rotförsäljningar icke finge göras för hög. Nu är det snarast tvärtom, den frivilliga insättningen på skogskonto är avsedd att vara en förmån för skogsägarna och insättningsprocenten för leveransvirke får då i förhållande till rotförsäljningar inte vara för låg.

För mellersta och södra Sverige ha avverkningskostnaderna hittills även under normala konjunkturen i regel icke uppgått till 50 % och under bättre konjunkturen har även för delar av övriga landet avverkningskostnaderna understigit 50 %. När avverkningskostnaderna understiga 50 % blir med de i promemorian föreslagna procenttalen, 60 respektive 30 %, insättningsmöjligheten större för rotförsäljning än för leveransvirke. Styrelsen får med hänsyn till vad ovan sagts därför föreslå att procenttalen för insättningen å skogskonto sättes till respektive 60 och 40 %.

Lantbruksstyrelsen, som anför liknande synpunkter, ifrågasätter dessutom, om den föreslagna övre gränsen för insättningarna icke vore för låg. Härom anföres.

Vid uthålligt skogsbruk avse de periodiskt återkommande avverkningarna i huvudsak summan av de årliga tillväxtbeloppen under perioden, vilkas tillgodogörande man endast av praktiska skäl uppskjutit till periodens slut. Det vill då synas naturligt, att inkomsten av en avverkning betraktas såsom intjänad till lika delar under samtliga de år sedan närmast föregående avverkning, varunder skogskapitalet lämnat den genom avverkningen tillgodogjorda avkastningen, samt att beskattningen i möjligaste mån tager sikte på dessa årliga inkomstbelopp. Eftersom en avverkningsperiod vid uthålligt och ändamålsenligt bedrivit skogsbruk genomsnittligt torde kunna uppskattas till 10 år är den i promemorian föreslagna övre gränsen för insättning å skogskonto — 60 % av köpeskillingen vid rotförsäljning — för låg för att medge en jämn fördelning på nu angivet sätt. Skall överhuvud en övre procentuell gräns för insättningsrätten finnas — genom insättningen ernås dock endast ett uppskjutande av beskattningen, varvid även räntesavkastningen på det insatta kapitalet inkomstbeskattas — så synes 90 % vara en ur här angivna synpunkter rimlig sådan gräns. Härmed harmonierar för övrigt väl den i promemorian föreslagna regeln att insatt belopp maximalt skall kunna inbestå under 10 år.

Sveriges lantbruksförbund framhåller, att de föreslagna procentsatserna gäve för liten utjämningsmöjlighet särskilt vad gällde leveransvirke och föreslår, att procentsatserna fastställdes till 70 % för avverkningsrätter och 40 % för leveransvirke.

Länsstyrelsen i Jönköpings län anser det vara tveksamt, huruvida uppskov med taxeringen borde medgivas för saluvärde å skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse. Då någon kontroll över att skogsprodukterna tillgodogjorts i rörelse icke kunde göras,

vore icke uteslutet att avdragsrätt i nu förevarande fall kunde komma att missbrukas.

Sveriges häradsallmänningsförbund anser att det vore lämpligt att jämväl häradsallmänningarna inordnades under den tilltänkta lagstiftningen.

Länsstyrelserna i Västernorrlands och Jämtlands län uttalar sig för att minimibeloppet för insättning å skogskonto borde höjas till 3 000 kronor, varigenom en önskvärd begränsning av lagstiftningens tillämpningsområde kunde ernås.

Skogsstyrelsen åter anser önskvärt, att minimibeloppet nedsattes till 1 500 eller 1 000 kronor med hänsyn till behovet av skogsvårdsåtgärder på mindre fastigheter.

Riksskattenämnden ifrågasätter om icke begränsningsregeln borde anknyta till det belopp, för vilket uppskov med taxeringen skulle medgivas, och icke till insättningen.

Beträffande tidpunkten för inbetalning av medel å investeringskonto framhåller *riksskattenämnden* att det kunde te sig obilligt för den skattskyldige, om han icke kunde erhålla avdrag för fyllnadsinbetalning på skogskonto, som verkställdes efter att deklaration avgivits i anledning av att beskattningsnämnd bestämt hans inkomst av skogsbruk till väsentligt högre belopp än enligt hans självdeklaration. Det kunde därför ifrågasättas, om icke den skattskyldige i dylika fall borde beredas en möjlighet, att efter av honom till prövningsnämnden framställt yrkande å skogskonto insätta belopp efter den dag deklarationen avgivits.

Sveriges lantbruksförbund anför liknande synpunkter.

Kammarrätten anser däremot, att frågan om behovet av insättning i anledning av att beskattningsnämnd frångått skattskyldigs deklaration vore av ganska liten praktisk betydelse. Det torde icke behöva betecknas som stötande, att den skattskyldige i sådant fall icke finge tillgodonjuta större förmån än det av honom deklarerade beloppet.

I flera yttranden beröres frågor sammanhörande med återbetalning av medel från skogskonto.

Domänstyrelsen ifrågasätter om icke önskvärd förenkling och lättnad för administrationen kunde vinnas, om föreskrift infördes, att minimiuttag från skogskonto skulle uppgå till visst lägsta belopp, förslagsvis 1 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen uttalar som sin mening, att reglerna för uttag av medel från skogskonto borde uppmjukas exempelvis så att uttag kunde ske av lägst 10 % åt gången av det insatta beloppet.

Riksskattenämnden framhåller, att den föreslagna regeln om att uttag icke må understiga en fjärdedel av det ursprungligen insatta beloppet krävde en komplettering, som gjorde det möjligt att från kontot uttaga kvarstående restbelopp i de fall detta understege nämnda fjärdedel. Uttrycket »det

ursprungligen insatta beloppet» syntes även kunna vålla oklarhet för det fall att flera insättningar skett under året å samma skogskonto. Enklast vore emellertid att bestämma att minimiuttag icke finge understiga visst belopp, förslagsvis 1 000 kronor, givetvis med möjlighet för kontoinnehavaren att genom ett uttag tömma konto, vars behållning icke uppginge till det sålunda bestämda minimibeloppet.

Länsstyrelsen i Norrbottens län förordar en uppmjukning därhän, att minimibelopp för uttag fastställdes till en femtedel av det ursprungligen insatta beloppet, varvid skogsägarna skulle tillerkännas rätt att fördela uttag från skogskonto på fem år.

Sveriges lantbruksförbund och *Sveriges skogsägares riksförbund* anser, att en uppdelning av skogslikviderna å endast fyra år vore för snävt tillmätt, varför skogsägarna borde tillerkännas rätt att fördela sina uttag från skogskonto över tio år.

I några yttranden framhålles, att vissa spörsmål i samband med överlåtelse av skogsfastighet och vid dödsfall ävensom vid överlåtelse av tillgödhavande å skogskonto borde regleras i samband med lagstiftningsförslagets framläggande.

Riksskattenämnden anför härom bland annat.

Riksskattenämnden är för sin del av den uppfattningen, att en avveckling av skogskontot med åtföljande beskattning bör ske senast i samband med överlåtelse — helt eller till väsentlig del — av den fastighet, till vilken skogskontot anknyter. Detta synes bäst överensstämma med lagstiftningens syfte, som bl. a. är att möjliggöra en avräkning av senare kostnader för skogsbruket mot tidigare influtna skogslikvider. I och med överlåtelsen har detta syfte fallit bort. Någon verklig grund för att ytterligare uppskjuta beskattningen finnes då icke längre. Att insättningen i detta sammanhang på en gång tages till beskattning synes icke heller oskäligt, med hänsyn till att kontoinnehavaren vid överlåtelsen i allmänhet uppbär likvid varmed skatten kan betalas.

Om den skogsägare, som gjort insättningen på skogskonto och åtnjutit avdrag därför vid beskattningen, sedermera avlider innan uttag skett, finnes icke samma skäl att omedelbart kräva en beskattning av beloppet. Det oskiftade dödsboet kan behålla skogsbruket och fortsätta driften i den avlidnes ställe, varvid syftet med insättningen alltjämt kvarstår. Någon beskattning torde då icke böra påfordras annat än i samband med att dödsboet gör uttag hos riksbanken. Om däremot dödsboet skiftas och sålunda i verkligheten en överlåtelse av fastigheten kommer till stånd, synes — liksom vid andra överlåtelser — kontoinsättningen böra återföras till beskattning hos dödsboet för det beskattningsår, då skiftet ägt rum.

På samma sätt finns det anledning att kräva en omedelbar reglering av den uppskjutna beskattningen om en kontoinnehavare till annan överlåter sin fordran hos riksbanken. Det skulle leda till tämligen orimliga resultat om den, som gjort en insättning å skogskonto, skulle kunna strax därefter mot kontant likvid överlåta sin fordran enligt kontot till en annan person men likväl åtnjuta uppskov med beskattningen till dess den nya rättsägaren uttager medel å kontot eller medlen eljest betalas ut av riksbanken. Även här bör sålunda beskattning inträda för det beskattningsår, varunder överlåtelsen skett. En annan utväg är att förklara avtal om överlåtelse av skogs-

konto för ogiltiga. I själva verket torde denna utväg vara att föredraga, bl. a. därför att de mot skatteskulden svarande medlen då alltså inestå för den skattskyldiges räkning.

Det av riksskattenämnden nu föreslagna förfarings sättet torde emellertid förutsätta en viss fortlöpande kontroll från beskattningsnämndernas sida. Utredningsmannen synes icke ha tänkt sig att en sådan kontroll skulle vara erforderlig. Enligt förslaget skulle någon registrering av insättningar å skogskonto icke ske hos taxeringsmyndigheterna. Avdrag skulle medgivas på grundval av ett vid deklarationen fogat besked från riksbanken om verkställd insättning å skogskonto. Beskattning av beloppet skulle sedan ske med ledning av ett riksbankens meddelande om att uttag å kontot ägt rum. Bl. a. ur de synpunkter, som nyss anförts, torde det dock bli nödvändigt att taxeringsnämnderna årligen erhålla uppgift om å skogskonto innesående belopp. Detta synes dock icke behöva ske på annat sätt än att den skattskyldige på jordbruksbilagan ifyller uppgift om vilka insättningar å skogskonto, som finnas för hans del. I deklarationsformuläret skulle sålunda på särskild plats beredas möjlighet att lämna uppgift härom. Sådana uppgifter torde vara nödvändiga även ur andra synpunkter. Vid fall då olika insättningar förekommit under flera år är detta behöfligt för att taxeringsnämnden skall kunna hålla reda på vilka insättningar som återförts till beskattning och vilka som kvarstå obeskattade.

Sveriges lantbruksförbund, som anført liknande synpunkter, anser att vid avveckling av skogskonto i samband med överlåtelse av fastighet reglerna angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst borde tillämpas. Förhållandena vid skifte i samband med boskillnad syntes också böra regleras.

Skogsstyrelsen framhåller, att insättning på skogskonto icke utan vidare kunde godtagas såsom säkerhet för å t e r v ä x t å t g ä r d e r, eftersom de å skogskonto insatta medlen icke var knutna till en viss fastighet utan till viss skattskyldig, vilken när som helst kunde överlåta fastigheten till annan person. Det vore därför nödvändigt antingen med viss komplettering av de föreslagna insättnings- och uttagningsreglerna eller att jämväl fortsättningsvis utkräva säkerhet jämlikt 24 § skogsvårdslagen.

Skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län påpekar, att orsaken till påfordrande av deposition för säkerställande av skogsvårdsåtgärder i många fall vore farhågor för att fastigheten komme att säljas innan dylika åtgärder verkställdes. Då deposition sålunda måste följa fastigheten, kunde insättning på skogskonto icke godtagas som säkerhet för fullgörande av skogsvårdsåtgärder utan borde inbetalning och förvaltning av sistnämnda belopp ske som hittills. Även dessa inbetalningar borde emellertid vara skattefria tills återbetalning skedde.

Länsstyrelserna i Västernorrlands och Jämtlands län anser, att bestämmelserna i skogsvårdslagen icke borde influera på den föreslagna lagstiftningen om insättning å skogskonto.

Sveriges skogsägareförbund framhåller, att det med hänsyn till såväl det allmännas som skogsägarens bästa vore önskvärt, att en viss del av de å skogskonto insatta medlen reserverades för skogens vård.

Beträffande i kraftträdandet av den nya lagstiftningen anför Sveriges lantbruksförbund.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft från och med den 1 januari 1955. Det torde vara oklart, huru nämnda bestämmelser skola tolkas. Avses därmed intäkter influtna efter den sista december 1954 och att sålunda någon insättningsrätt och följaktligen uppskovsrätt med taxeringen icke föreligger för intäkter influtna under år 1954? Oklarhet uppkommer jämväl i de fall att brutet räkenskapsår föreligger. Meningen måste enligt förbundets mening vara den, att de föreslagna bestämmelserna skola gälla fr. o. m. 1955 års taxering, d. v. s. att intäkter influtna under 1954 eller däremot svarande räkenskapsår skola omfattas av de nya bestämmelserna.

Mot de föreslagna övergångsbestämmelserna enligt vilka insättare äger att från och med 1955 års ingång återfå å investeringskonto insatta medel har fullmäktige i riksbanken riktat vissa erinringar.

Fullmäktige anför sålunda.

Enligt förslaget skall de, som har medel inestående å investeringskonto för skog, äga utfå de insatta medlen när som helst under tiden januari 1955—januari 1963. Med anledning härav må nämnas, att det sammanlagda belopp, som insatts i riksbanken jämlikt lagen om investeringskonto för skog, uppgår till 113,7 milj. kronor, därav 44,3 milj. kronor hänför sig till 11 856 insättare som avses i det nya författningsförslaget, d. v. s. fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser, medan återstående 69,4 milj. kronor insatts av 644 bolag och andra juridiska personer.

Fullmäktige har icke funnit, att några skäl förebragts, som skulle motivera att för sådana insättare, vilka ej omfattas av det nya författningsförslaget, d. v. s. juridiska personer, avsteg sker från nu gällande bestämmelser angående möjlighet att uttaga å investeringskonto inestående medel. Däremot finner fullmäktige det rimligt att insättningar av skattskyldiga, som avses i det nya författningsförslaget, d. v. s. av fysiska personer och med dem likställda, i huvudsak jämställas med insättningar, vilka skett enligt sagda författningsförslag. Fullmäktige har följaktligen intet att erinra mot att nu gällande bestämmelser i ämnet sättes ur kraft för dylika skattskyldiga och att dessa får uttaga inestående medel när de så finner lämpligt under ovan angivna tid. Uttag synes dock, i enlighet med vad som för närvarande gäller och i konsekvens med vad som föreslås beträffande nyinsättningar, icke böra få understiga 25 % av det för respektive beskattningsår inestående beloppet. Det må tilläggas att man har anledning utgå från att skattskyldiga, vilka är underkastade progressiv beskattning, kommer att disponera över inestående medel endast i den mån detta av dem befinner lämpligt ur beskattningssynpunkt, medan däremot bolag och andra juridiska personer, om den föreslagna övergångsbestämmelsen gjordes tillämplig även å dem, säkerligen skulle komma att ta tillfället i akt att omedelbart efter den 1 januari 1955 uttaga av dem insatta belopp.

Herr *Rubbestad* var skiljaktig och ansåg, att rätt att uttaga jämlikt 1951 års lag insatta medel borde få tillkomma alla, som verkställt sådana insättningar. Angående innehållet i en av herr *Kristensson* avgiven reservation hänvisas till sid. 9.

I yttrandena har vidare berörts vissa detaljspörsmål.

Lantbruksstyrelsen föreslår, att insättning å skogskonto finge göras icke enbart till riksbanken utan även till annan bank.

I de skrivelser som inkommit från Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen och Svenska jordbrukskreditkassan hemställas att insättning å skogskonto skall få ske jämväl i affärsbank, sparbank och central-kassa för jordbrukskredit.

Riksskattenämnden och *Sveriges lantbruksförbund* framhåller, att genom den föreslagna avgränsningen av rätten till insättning å skogskonto till fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser såväl handelsbolag som kommanditbolag uteslutits från möjligheterna att vinna skatteutjämning. Då beskattningen skedde hos de särskilda delägarna träffades inkomsterna av skogsbruket av skatteprogression och torde icke tillräckliga skäl föreligga att utesluta dylika fall från den tilltänkta lagstiftningen.

Länsstyrelsen i Jämtlands län påpekar, att det enligt det framlagda förslaget vore möjligt, att genom kortvarig deposition, till och med under allenast en dag, förvärva avdragsrätt. Till förhindrande av missbruk syntes bestämmelse böra meddelas, att medel som insatts å skogskonto icke finge lyftas förrän viss ej alltför kort tid, förslagsvis åtta månader, förflutit efter det att deposition skett.

Länsstyrelserna i Jönköpings och *Västernorrlands län* ifrågasätter om icke föreskrifterna angående proportionell uppdelning av från skogskonto uttagna medel i de fall insättning gjorts avseende flera förvärvskällor endast borde gälla supplementärt. I första hand borde den skattskyldige själv medgivas rätt bestämma på vilken eller vilka förvärvskällor uttaget belopp belöper.

Länsstyrelsen i Jönköpings län anser det vara erforderligt med ett uttalande av innebörd att den föreslagna rätten till avdrag för avsättning till skogskonto icke kunde medföra uppdelning av avdrag för värdeminskning å skog utöver vad som följer av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen.

Beträffande kontrollen av att insättningarna å skogskonto beräknas till rätt belopp samt att uttagen från nämnda konto kommer att i vederbörlig ordning beskattas, har några remissinstanser gjort vissa påpekanden.

Riksskattenämnden anför sålunda.

Belopp för vilket uppskov med taxeringen erhållits skall enligt förslaget tagas till beskattning för det beskattningsår, då uttag från skogskontot sker. Riksbankens meddelanden om uttag å skogskonton skola emellertid avse uttag, som skett under föregående kalenderår. Tydligen kan härvid den situationen uppkomma, att taxeringsnämnderna få sig tillstånd meddelanden om kontouttag, vilka — på grund av att den skattskyldige tillämpar s. k. brutet räkenskapsår — icke skola föranleda taxering förrän nästföljande år eller, eventuellt, skulle ha föranlett taxering redan föregående år. Dylika förhållanden lära icke kunna undvikas men torde å andra sidan förutsätta, att riksbankens meddelanden före utsändandet till taxeringsnämnderna förtecknas hos länsstyrelsernas taxeringsavdelningar och att sedermera genom taxeringsintendentens försorg en eftergranskning sker till kontroll av att meddelandena behörigen iakttagas vid taxeringarna.

I vissa fall kan ju också inträffa, att uttaget hos riksbanken, helt eller till viss del, icke skall föranleda beskattning, nämligen om den skattskyl-

dige insatt högre belopp än det, för vilket avdrag vid taxeringen sedermera finnes kunna medgivas. De komplikationer, som härvid kunna uppkomma — bl. a. bör väl i dylikt fall uttag kunna ske med mindre belopp än en fjärdedel av det ursprungligen insatta — torde kräva särskilda föreskrifter.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län ifrågasätter behovet av att utredning till ledning för bestämmande av belopp för vilket uppskov med taxeringen må erhållas gjordes å särskilt formulär, då jordbruksbilagan vore så uppställd, att kontroll att uppskov med taxering icke yrkades med för högt belopp lätt kunde ske. För att underlätta arbetet för taxeringsnämnderna borde riksbanken vidare översända uppgifter angående under närmast föregående år uttagna belopp redan den 31 januari.

Departementschefen.

Förordningen den 30 november 1951 (nr 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst är icke — bortsett från vissa specialfall — tillämplig på inkomst genom försäljning av skog utan samband med avyttring av marken. I proposition nr 170/1951, varigenom riksdagen förelades förslag till bestämmelser i ämnet, framhöll jag, att den gjorda begränsningen i förordningens tillämpningsområde var betingad av praktiska skäl. Bland annat skulle det möta svårigheter att bestämma det antal år, till vilka en ackumulerad inkomst av skogsbruk vore att hänföra. Vidare borde beaktas, att en person under en följd av år kunde avyttra avverkningsrätter eller skogsprodukter, därvid varje försäljning för sig kunde bli hänförlig till ackumulerad inkomst. Härigenom skulle man kunna få en hel serie år, där beskattningsnämnderna bleve nödsakade att räkna med tidigare års omräkningar.

Vid den tidpunkt då riksdagen hade att taga ställning till nyssnämnda proposition nr 170/1951 förelåg jämväl till bedömande förslaget om inrättande av investeringskonto för skog avseende inkomstären 1952 och 1953. Såsom tidigare nämnts uttalade 1951 års bevillningsutskott i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 62, att det icke vore motiverat att, samtidigt med att inkomstutjämnning genom insättning å investeringskonto möjliggjordes, införa bestämmelser om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst av skog. Däremot ansåg utskottet, att i omedelbar anslutning till att den tillfälliga lagstiftningen om investeringskonto upphörde borde införas bestämmelser om särskild skatteberäkning i fråga om ackumulerad inkomst av skogsbruk. Enligt utskottets uppfattning borde därvid, i syfte att förenkla förfarandet, schablonmässiga beräkningar kunna användas vid bestämmandet av det antal år, till vilka skogsinkomsten vore hänförlig.

Den ytterligare belysning dessa frågor nu fått genom den verkställda utredningen torde ha visat, att de taxeringstekniska svårigheterna kommer att bestå även om bestämmelserna utformas efter vissa schabloner. Utredningsmannen har vidare pekat på en annan omständighet, som gör att en tillämpning av reglerna om särskild skatteberäkning för ackumulerad in-

komst knappast kan anses vara den lämpligaste metoden för att åstadkomma en utjämning av skogsinkomsterna i beskattningsavseende. Dessa skatte-regler avser, som tidigare nämnts, endast att mildra verkningarna av beskattningens progressivitet. Utjämningen av skogsvinsterna åsyftar emellertid därjämte att möjliggöra en avräkning av kostnader för skogsvårdsåtgärder mot skogsinkomster, som åtnjutits under annat beskattningsår än det varunder skogsarbetena utförts. Även enligt min uppfattning har övertygande skäl anförts mot en lösning av skogsbrukets beskattningsfråga enligt detta alternativ.

Beträffande de båda övriga av utredningsmannen undersökta alternativen, nämligen inrättande av investeringsfonder för skogsbruk och insättning av viss del av skogsinkomsten på särskilt konto i bank, har utredningsmannen förordat det sistnämnda. Detta alternativ har också allmänt tillstyrkts av remissinstanserna.

För egen del vill jag framhålla, att systemet med bankinsättningar på ett naturligt sätt anknyter till den ordning, som nu tillämpats under två år enligt 1951 års lag om investeringskonto för skog. Självfallet är det för tidigt att uttala sig om hur ett mera utbyggt system med kontinuerliga insättningar och uttag kommer att fungera. De hittills vunna erfarenheterna torde dock ge vid handen, att anordningen med bankinsättningar låter sig väl inpassas i det vanliga taxeringsarbetet. Jag anser mig därför i princip kunna tillstyrka alternativet med insättningar på särskilt bankkonto och att insättaren erhåller uppskov med taxeringen till det år, då uttag äger rum.

Jag torde härefter få behandla vissa huvudpunkter i förslaget.

Utredningsmannen har föreslagit, att de årliga insättningarna *maximeras* till 60 procent av intäkten för rotsåld skog och 30 procent av intäkten för avyttrade eller till egen rörelse uttagna skogsprodukter. Detta förslag innebär sålunda en ganska avsevärd höjning av de procenttal, som gällt i fråga om frivilliga insättningar på investeringskonto enligt 1951 års lag. Dessa senare insättningar har varit maximerade till 40 respektive 20 procent av den redovisade intäkten. I fråga om procenttalens inbördes avvägning har utredningsmannen ansett sig kunna godtaga den i 1951 års lag använda schablonen för beräkning av rotvärdet. Denna schablon bestod däri, att rotvärdet å sålt eller till egen rörelse uttaget virke uppskattades motsvara halva köpeskillingen respektive halva saluvärdet.

Vad först angår den föreslagna maximeringen till 60 procent av rotvärdet, har utredningsmannen vid avvägningen beaktat den nedsättning i skatteprogressionen, som medgives enligt reglerna om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst. Om tillförlitlig utredning icke förebringas om det antal år, vartill ackumulerad inkomst hänför sig, skall enligt dessa regler skatteberäkningen ske, som om inkomsten hänfört sig till tre år. Några remissinstanser har ansett att det föreslagna procenttalet icke medgäve tillräckliga utjämningsmöjligheter. Sålunda har lantbruksstyrelsen föreslagit en höjning till 90 procent. Sveriges lantbruksförbund har för sin del förordat

en höjning till 70 procent. Det kan i detta sammanhang erinras om att i de vid 1953 års riksdag väckta motionerna om frivilliga insättningar å skogskonto framfördes förslag dels om maximering till 60 respektive 30 procent och dels om bibehållande av procentsatserna i 1951 års lag eller alltså 40 respektive 20 procent. Efter övervägande av olika på frågan inverkan omständigheter har jag ansett mig böra förorda det av utredningsmannen framlagda förslaget om en maximering till 60 procent av rotvärdet.

Om denna insättningsprocent godtages för rotsåld skog återstår att taga ställning till frågan om vilket procenttal, som bör fastställas för leveransvirke. Utredningsmannen har, som nyss angivits, utgått från att procentsatserna bör förhålla sig som 2: 1. Detta innebär, att i den mån avverkningskostnaderna understiger 50 procent blir insättningsmöjligheterna större för rotförsäljningar än för leveransvirke. Några remissinstanser har understrukit vikten av att reglerna om skogskonto så utformas, att de icke medför obenägenhet hos skogsägarna att verkställa egna avverkningar. Även enligt min uppfattning bör denna synpunkt tillmätas betydelse. Avvägningen av procenttalen försvåras givetvis av att avverkningskostnadernas andel av bruttopriset starkt växlar från trakt till trakt och för skilda sortiment och för olika år. Då det här gäller att få ett acceptabelt medeltal för hela riket, vill det dock synas som om den av utredningsmannen föreslagna relationen mellan procenttalen för rotsåld skog och leveransvirke bör jämkas till förmån för det senare. Med hänsyn härtill förordar jag, att maximibeloppet för leveransvirke bestämmes till 40 procent av köpeskillingen respektive saluvärdet.

Utredningsmannen har icke funnit sig böra uppställa några särskilda regler rörande användningen av de å skogskonto insatta medlen. Några garantier för att dessa eller ens någon del av desamma kommer skogsvården på fastigheten till godo finns sålunda icke. Då förslaget i första hand avser att öppna möjligheter till en utjämning i beskattningsavseende av ackumulerad inkomst av skogsbruk i ungefär den omfattning som i fråga om andra inkomster redan tillkommer de skattskyldiga genom reglerna om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst, har jag intet att erinra mot förslagets utformning i denna del. Att ett genomförande av den föreslagna anordningen likväl kommer att stimulera till skogsvårdande åtgärder har vitsordats från flera håll.

I ett speciellt avseende har utredningsmannen dock tänkt sig, att insättning å skogskonto skulle kunna tjäna rent skogligen intressen. Enligt 24 § skogsvårdslagen kan skogsvårdsstyrelse fordra, att betryggande säkerhet skall ställas för skogsodlingskostnader. Med stöd av denna bestämmelse kräver vissa skogsvårdsstyrelser, att skogsägarna deponerar medel i bank. Enligt utredningsmannens uppfattning bör insättning å skogskonto kunna godtagas som sådan säkerhet, därest skogsägaren förbinder sig att icke utan fullmakt av skogsvårdsstyrelsen lyfta den del av å skogskonto inestående medel, som utgör säkerhet för gäldande av skogsodlingskostnaderna. Skogsvårdsstyrelsen och flera av de hörda skogsvårdsstyrelserna har framhållit, att det icke torde bli möjligt att godkänna insättning å skogskonto som säkerhet

enligt 24 § skogsvårdslagen, enär sådan insättning icke vore bunden till den fastighet, varå avverkningen skett. Huruvida insättning å skogskonto kan godkännas som säkerhet för skogsodlingskostnader får givetvis skogsvårdsstyrelserna själva avgöra i det särskilda fallet. Jag vill endast som min uppfattning uttala, att det icke torde finnas något hinder för en skogsägare att gentemot skogsvårdsstyrelsen förbinda sig att låta överföra medlen till annat konto i banken, därest fastigheten skulle överlätas. Medlen kommer visserligen att tagas till beskattning hos skogsägaren för det år överlåtelsen ägt rum, men detta försämrar ju icke säkerheten, eftersom medlen icke utbetalas av banken utan endast överföres till annat konto. Jag har uppmärksammat, att skogsvårdsstyrelsen i något län tillämpar den metoden, att medlen insättes i skogsvårdsstyrelsens namn. Ett sådant förfaringssätt kan däremot icke användas i fråga om medel, som insättes å skogskonto. Dessa medel måste alltid inestå i skogsägarens eget namn.

Förslaget har begränsats till sådana skattskyldiga, vilka är underkastade progressiv beskattning. Aktiebolag och andra juridiska personer har sålunda lämnats utanför. Med hänsyn till att förslaget i första hand avser att åstadkomma en skatteutjämning och sålunda närmast är att anse som ett komplement till 1951 års regler om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst, anser jag den föreslagna begränsningen vara lämplig och riktig. Jag kan sålunda icke tillstyrka det av Sveriges häradsallmäningsförbund framställda yrkandet om att jämväl häradsallmänningarna, vilka har att erlægga proportionell statsskatt, inordnas i den tilltänkta lagstiftningen. Av skäl som jag i det följande närmare anger, bör rätten att göra insättning å skogskonto ej heller tillkomma handelsbolag och kommanditbolag.

Mot förslaget att insättning skall göras i riksbanken har de olika bankorganisationerna riktat invändningar. Man har menat, att de särskilda skäl — av penningpolitisk och annan art — som kunde åberopas för en sådan inskränkning, då det gällde insättningar enligt 1951 års lag, icke föreligger nu. Självfallet skulle det ur administrativ synpunkt vara till fördel om insättningarna på skogskonto koncentrerades till riksbanken. Inom riksbanken finns ju också erfarenhet av det nu tillämpade systemet med insättningar av skogsmedel på särskilt investeringskonto. Å andra sidan torde det vara ett allmänt önskemål bland skogsägarna att få göra insättning i den bank, som vederbörande vanligen anlitar i sin verksamhet. I syfte att få de härmed sammanhängande problemen närmare belysta har överläggningar ägt rum inom finansdepartementet med representanter för riksbanken, affärsbankerna, sparbankerna och jordbrukskassorna. Såvitt vid överläggningarna kunnat bedömas, torde det ur teknisk synpunkt icke föreligga några hinder för bankerna och centralkassorna för jordbrukskredit att medverka i ett system med insättningar på skogskonto. Då penninginrättningarna vidare förklarar sig beredda att lämna beskattningsmyndigheterna uppgifter om insättningar och uttag från skogskonto i den utsträckning, som blir erforderlig för att kontrollen över de insatta medlen skall bli ur taxe-

ringssynpunkt tillfredsställande, anser jag mig kunna tillstyrka, att skogskonto skall få uppläggas jämväl i affärsbank, sparbank och centralkassa för jordbrukskredit. Emellertid bör gälla att Kungl. Maj:t skall äga förordna, att penninginrättning, som icke följer meddelade bestämmelser angående skogskonto, icke vidare skall få mottaga medel å dylikt konto.

I fråga om de medel, som insatts å spärrat konto i riksbanken enligt 1951 års lag om investeringskonto för skog, har utredningsmannen föreslagit en förkortning av spärrtiden. Enligt gällande regler får dessa medel i princip icke lyftas förrän fem år förflutit från ingången av det år inbetalningen senast skolat verkställas. För år 1952 insatta medel blir sålunda tillgängliga för lyftning först den 1 januari 1958. I den mån frivilliga insättningar skett för år 1953 kan dessa lyftas från och med ingången av år 1959. Om medlen skall användas för att bestrida kostnader för skogsvårdsarbeten kan dock tidigare uttag ifrågakomma. Utredningsmannens förslag innebär, att de insatta medlen skulle bli tillgängliga för lyftning redan den 1 januari 1955.

Fullmäktige i riksbanken har för sin del icke haft något att invända mot att 1951 års lag upphäves beträffande medel, som insatts av sådana skattskyldiga, vilka omfattas av det nu föreliggande förslaget om skogskonto. Däremot anser fullmäktige, att några skäl icke förebragts, som skulle motivera, att för bolag och andra juridiska personer avsteg göres från gällande bestämmelser om rätt att uttaga medel å investeringskonto för skog.

I likhet med bankofullmäktige anser jag, att anledning saknas att i detta sammanhang ompröva bestämmelserna i 1951 års lag, såvitt desamma reglerar möjligheterna för bolag och andra juridiska personer att disponera över insatta medel. För de fysiska personernas del ligger saken annorlunda till. Godtages de av mig förordade bestämmelserna angående skogskonto blir det möjligt för dessa skattskyldiga att redan för beskattningsåret 1954 göra insättningar på dylikt konto. Bibehålles de nuvarande reglerna om investeringskonto för skog oförändrade, måste man under flera år framåt räkna med att en skogsägare kan ha två olika slags skattefria banksättningar, för vilka skulle gälla delvis olika regler. Att detta i avsevärd grad skulle komplicera beskattningsmyndigheternas arbete är uppenbart. Jag finner det därför angeläget, att en samordning kommer till stånd på det sättet att medel, som av fysiska personer och med dem likställda skattskyldiga insatts på investeringskonto för skog, inordnas under de regler, som kommer att gälla för skogskonto. Lagtekniskt bör samordningen åvägbringas genom att föreskrift meddelas om att medel å investeringskonto för skog, vilka kvarstår i riksbanken vid utgången av år 1954, skall anses vara insatta å skogskonto. För att övergången icke skall medföra onödigt arbete med omföring till nytt konto o. dyl. i sådana fall, där den skattskyldige icke önskar ha kvar skogskonto i riksbanken, bör vidare stadgas rätt för insättaren att från och med viss dag före den 1 januari 1955 uttaga medlen från investeringskonto för skog. I detta hänseende vill jag förordna den 1 september 1954 som en lämplig tidpunkt.

De vid promemorian fogade författningsförslagen har överarbetats inom finansdepartementet. De reviderade förslagen, nämligen *förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto*, och *förslag till lag om upphävande i vissa hänseenden av lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog*, torde såsom *Bilaga 1* och *2* få fogas till statsrådsprotokollet.

I det följande behandlas vissa detaljer i förslaget till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts på skogskonto.

1 §.

Såsom tidigare nämnts bör de föreslagna bestämmelserna endast äga tillämpning på skattskyldiga, som är underkastade progressiv beskattning. I enlighet härmed angives i första stycket av förevarande paragraf att uppskov må erhållas av fysisk person, oskift dödsbo och familjestiftelse, som i självdeklaration har att uppgiva intäkt av skogsbruk. Utanför förordningens tillämpningsområde faller sålunda även t. ex. handelsbolag och kommanditbolag. Ej heller blir det tillåtet för den enskilde bolagsmannen att göra insättning på skogskonto för någon del av sin andel i bolagets inkomst; denna skall ju i delägarens deklaration icke uppgivas såsom intäkt av skogsbruk utan som inkomst åtnjuten från bolaget. I vissa remissyttrandena har ifrågasatts om det funnes tillräckliga skäl att utesluta dessa bolag från möjligheten att göra insättning på skogskonto. Med anledning härav vill jag framhålla, att redan nuvarande bestämmelser om bolagsmännens beskattning möjliggör en uppdelning i beskattningsavseende av en eljest enhetlig inkomst. Då det föreslagna systemet med skogskonto främst syftar till att mildra verkningarna av beskattningens progressivitet, kan det knappast anses påkallat att utsträcka tillämpningen till sådana skattskyldiga, som på annan väg uppnår en nedsättning i progressiviteten. Jag finner sålunda icke anledning att i nu förevarande hänseende föreslå någon ändring i utredningsmannens förslag.

I princip bör den skattskyldige själv få bestämma i vilken bank han önskar upplägga skogskonto. Av vissa kontrolltekniska skäl bör dock den begränsningen gälla, att en skattskyldig under ett och samma beskattningsår icke får göra insättning på mer än ett skogskonto för varje förvärvskälla.

2 §.

Uppskov bör ej i något fall få åtnjutas för högre belopp än som motsvarar den nettointäkt, som framkommer å jordbruksbilagan innan avdrag för insättningsbeloppet gjorts.

3 §.

Såsom utredningsmannen föreslagit bör visst minimibelopp för insättning å skogskonto fastställas i författningen. Med beaktande bland annat av att reglerna om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst icke får till-

lämpas, om icke den ackumulerade inkomsten, efter avdrag för avdragsgilla utgifter, uppgår till minst 4 000 kronor, har utredningsmannen ansett att ett insättningsbelopp å 2 000 kronor vore en lämplig minimigräns.

Ett par länsstyrelser har ansett att minimibeloppet borde höjas till 3 000 kronor. Å andra sidan har skogsstyrelsen förordat en nedsättning till 1 500 eller 1 000 kronor med hänsyn till behovet av skogsvårdsåtgärder på mindre fastigheter.

För egen del anser jag att det av utredningsmannen föreslagna beloppet är lämpligt avvägt och tillstyrker alltså förslaget i denna del. Godtages de av mig tidigare förordade procenttalen för insättning — 60 respektive 40 procent av intäkten — innebär ett minimibelopp av 2 000 kronor att de lägsta belopp, som kan grunda rätt till insättning, blir 3 334 kronor beträffande avverkningsrätt och 5 000 kronor beträffande leveransvirke.

4 §.

På sätt riksskattenämnden framhållit torde det bli erforderligt med viss fortlöpande kontroll från beskattningsnämndernas sida. För att möjliggöra detta har i tredje stycket av förevarande paragraf intagits den föreskriften att skattskyldig, som har medel inestående å skogskonto, är pliktig att varje år lämna uppgift härom i sin deklaration.

5 §.

Enligt 1951 års lag om investeringskonto för skog gäller, att insättning skall ha skett senast den dag vederbörande har att avlämna sin självdeklaration. Föreskriften avser icke blott de obligatoriska insättningarna utan även de frivilliga. Utredningsmannen har ansett att samma tidsbegränsning bör fastställas beträffande insättningar å skogskonto. Riksskattenämnden har ifrågasatt, huruvida icke den skattskyldige borde beredas möjlighet till fyllnadsinbetalning, då beskattningsnämnd bestämt hans inkomst av skogsbruk till väsentligt högre belopp än enligt deklarationen. Liknande synpunkter har anförts av Sveriges lantbruksförbund. Enligt min mening kan det knappast anses behöfligt att komplicera förfarandet med regler i detta hänseende. På sätt kammarrätten framhållit kan det ju icke betecknas som stötande, att den skattskyldige icke får tillgodonjula större förmån än det av honom själv deklarerade beloppet föranleder.

6 §.

För att förhindra missbruk av uppskovsrätten t. ex. genom att pengarna insättes på skogskonto någon dag före deklarationens avlämnande och uttages strax därefter, har länsstyrelsen i Jämtlands län föreslagit att insatta medel borde inestå spärrade viss icke alltför kort tid från insättningsdagen, förslagsvis åtta månader. En bestämmelse av detta slag skulle uppenbarligen kunna medföra ganska avsevärda olägenheter vid den praktiska tillämpningen. Särskilt skulle detta bli fallet när en skattskyldig gjort flera insättningar under samma beskattningsår. Enligt min mening kan syftet likaväl tillgodo-

ses genom en föreskrift om viss uppsägningstid. För att icke den normala användningen av skogskonto skall försvåras bör dock uppsägningstiden icke bestämmas till längre tid än fyra månader. Bestämmelserna i förevarande paragraf har utformats i enlighet med vad jag nu förordat. Jag vill tillägga att bestämmelsen om viss uppsägningstid ovillkorligen måste iakttagas och att sålunda banken icke bör kunna medgiva dispens därifrån.

Utredningsmannens förslag att medel å skogskonto icke må innestå längre tid än tio år har ej mött erinringar i remissyttrandena. Däremot har den förordade bestämmelsen, att varje uttag skall avse lägst 25 procent av det ursprungligen insatta beloppet — vilket sålunda skulle möjliggöra en uppdelning på fyra år inom tioårsperioden — av flera remissinstanser ansetts vara alltför snäv. Vidare har framhållits att en sådan föreskrift skulle medföra ganska omfattande kontrollarbete från bankens sida vid varje uttag. Även enligt min uppfattning bör en viss längsta tid för rätt att åtnjuta uppskov med taxeringen bestämmas. I detta avseende tillstyrker jag den av utredningsmannen förordade tioårsgränsen. Godtages detta förslag torde det icke vara erforderligt att närmare bestämma storleken av varje uttag på annat sätt än att det bör tillses att uttagen icke blir till beloppen alltför obetydliga. Ur denna synpunkt anser jag mig kunna förorda att minimibeloppet för uttag fastställas till 1 000 kronor. Med anledning av vad som anförts i vissa remissutlåtanden vill jag nämna, att bestämmelsen givetvis måste erhålla en sådan avfattning, att den icke hindrar att kontot tömmes före tioårsfristens utgång även om behållningen icke skulle uppgå till 1 000 kronor.

8 § och 9 §.

Insatta medel skall i regel tagas till beskattning för det beskattningsår då uttag skett. Bestämmelse härom har intagits i 8 §. Återbetalning av medel, som innestätt å kontot i tio år, blir att jämställa med uttag, även om banken efter överenskommelse med insättaren icke utbetalar medlen utan överför desamma från skogskontot till annat konto i banken.

I 9 § har angivits vissa omständigheter, som skall föranleda att medlen återföres till beskattning även om uttag icke ägt rum under beskattningsåret. Såsom bland annat riksskattenämnden framhållit, kan det icke anses föreligga tillräckliga skäl att låta en insättare åtnjuta fortsatt uppskov med taxeringen, sedan han överlåtitt fastigheten. I detta fall bör sålunda medlen upptagas såsom intäkt av fastigheten för det år under vilket överlåtelsen ägt rum. På samma sätt bör en slutreglering av skogskontot komma till stånd vid skifte av dödsbo samt vid bodelning, om make erhållit fastighet, som förut tillhört den andre maken.

Slutligen har i denna paragraf även reglerats det fallet, att avtal träffats om överlåtelse eller pantsättning av insatta medel. Någon anledning att — såsom ifrågasatts i något remissuttalande — förklara ett sådant avtal ogiltigt kan icke anses föreligga. Ett stadgande om förbud mot överlåtelse skulle få vittgående civilrättsliga verkningar. Däremot bör den omständigheten, att

insättaren träffar avtal av denna innebörd, medföra att medlen återföres till beskattning.

I samtliga fall, som avses i 9 §, kan givetvis skyldigheten att deklarerera beloppet såsom intäkt uppkomma redan på den grund att medlen uttagits under det är överlåtelsen, skiftet eller bodelningen ägt rum eller avtalet träffats. Det är sålunda endast för den händelse sådant uttag icke skett, som bestämmelsen får någon självständig betydelse.

Såsom tidigare sagts skall skattskyldig varje år i deklARATIONEN lämna uppgift rörande storleken av tillgodohavandet å skogskontot vid beskattningsårets utgång. Härigenom blir det sålunda möjligt för beskattningsnämnderna att hålla kontroll över, att i de tre förstnämnda fallen — vid överlåtelse av fasiighet, vid skifte av dödsbo och vid bodelning — insatt belopp återföres till beskattning för det beskattningsår överlåtelsen, skiftet eller bodelningen ägt rum. Har beskattningsnämnd återfört insatta medel till beskattning i något av de nu angivna fallen bör banken underrättas, så att medlen kan överföras från skogskontot till annat konto. Om den skattskyldige träffat avtal om överlåtelse eller pantsättning av de insatta medlen, bör det ankomma på vederbörande bank att lämna taxeringsmyndigheterna meddelande härom. För att möjliggöra för banken att få kännedom om sådana avtal bör det i motbok eller annat bevis om insättning å skogskonto angivas, att avtalet icke blir mot banken gällande med mindre banken erhållit underrättelse om avtalet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i administrativ ordning utfärda erforderliga föreskrifter i nu ifrågakommande hänseenden.

Övergångsbestämmelserna.

De nya bestämmelserna bör tillämpas första gången vid 1955 års taxering. En särskild övergångsbestämmelse torde böra meddelas beträffande sådana medel, vilka överförts från investeringskonto till skogskonto.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, under åberopande av vad i del föregående anförts, att lagrådets utlåtande över det inom finansdepartementet upprättade förslaget till *lag om upphävande i vissa hänseenden av lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog* måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Ulf Thorselius.

Bilaga 1.

F ö r s l a g

till

**förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts
å skogskonto.**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som i självdeklaration till ledning för taxering för inkomst har att uppgiva intäkt av skogsbruk, må under de förutsättningar och i den utsträckning nedan stadgas erhålla uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för den del av intäkten, som insatts å särskilt konto i bank (skogskonto).

Med bank avses i denna förordning riksbanken, affärsbank, sparbank samt centralkassa för jordbrukskredit.

Skattskyldig må för ett och samma beskattningsår och för en och samma förvärvskälla endast göra insättning å ett skogskonto. Har skattskyldig i strid mot denna bestämmelse upplagt skogskonto i mer än en bank må uppskov med taxering erhållas allenast för insättning å det först öppnade kontot.

2 §.

Beträffande viss förvärvskälla må uppskovet för ett och samma beskattningsår avse högst ett belopp, motsvarande summan av

a) sextio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) fyrtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt

d) fyrtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

Uppskov må ej åtnjutas för högre belopp än som motsvarar den beräknade nettointäkten av den förvärvskälla, varifrån intäkten av skogsbruk härrör.

3 §.

Insättning avseende viss förvärvskälla må för ett och samma beskattningsår ej understiga 2 000 kronor.

Belopp, som insattes å skogskonto, skall avrundas nedåt till jämna hundratal kronor.

4 §.

Till ledning för bestämmande av belopp, för vilket uppskov med taxering yrkas, skall den skattskyldige vid självdeklaration foga utredning enligt av riksskattenämnden fastställt formulär ävensom besked från banken rörande verkställd insättning å skogskonto.

Har den skattskyldige under beskattningsåret haft intäkt av skogsbruk från mer än en förvärvskälla, skall utredning, som i första stycket sägs, förebringas särskilt för varje förvärvskälla beträffande vilken uppskov med taxering yrkas.

Det åligger skattskyldig, som åtnjuter uppskov med taxering enligt denna förordning, att i självdeklaration avseende den förvärvskälla beträffande vilken uppskov åtnjutes, varje år lämna uppgift rörande storleken vid beskattningsårets utgång av hans tillgodohavande å skogskontot.

5 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen yrkas, skall vara inbetalt till banken senast den dag den skattskyldige jämlikt bestämmelserna i 36 § taxeringsförordningen har att avlämna självdeklaration.

6 §.

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att fyra månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor.

Efter det att tio år förflutit från ingången av det år inbetalning enligt 5 § senast skolat verkställas, skall banken återbetala kvarstående medel.

7 §.

Å medel, som insatts å skogskonto, skali utgå ränta efter räntefot, som bestämmes av banken, hos vilken insättning skett.

8 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, då uttag från skogskontot sker. I intäkten inräknas jämväl uppuren ränta å kontot, vilken sålunda icke skall upptagas såsom intäkt dessförinnan.

9 §.

Överlåter skattskyldig fastighet, som utgör den väsentliga delen av förvärvskälla, för vilken insättning å skogskonto verkställts, skola innestående medel upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket överlåtelsen ägt rum.

Har oskiftat dödsbo medel innestående å skogskonto skola medlen upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket dödsboet skiftas.

Har vid bodelning make tillagts fastighet, som förut tillhört andra maken och som ingår i förvärvskälla, för vilken insättning å skogskonto verkställts, skola innestående medel upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket bodelningen ägt rum.

Har avtal träffats om överlåtelse eller pantsättning av å skogskonto innestående medel, skola medlen upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket avtalet träffats.

10 §.

Kungl. Maj:t äger förordna, att affärsbank, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit, som icke följer i denna förordning meddelade bestämmelser eller med stöd av densamma utfärdade föreskrifter, icke vidare skall få mottaga medel å skogskonto.

11 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1954; dock att förordningen icke skall äga tillämpning beträffande 1954 års taxering.

Vid tillämpning av denna förordning skola medel, som innestå i riksbanken å skogskonto jämlikt föreskrifterna i lagen den 1954 om upphävande i vissa hänseenden av lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog, anses avse beskattningsåret 1952.

Bilaga 2.

Förslag

till

lag om upphävande i vissa hänseenden av lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog.

Härigenom förordnas som följer.

Fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse skall äga att från och med den 1 september 1954 utan inskränkning uttaga medel, som jämlikt bestämmelserna i lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog innestå å vederbörandes konto i riksbanken. Hava medlen icke uttagits före utgången av år 1954, skola desamma anses vara insatta å sådant konto, som avses i förordningen den 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, och skola följaktligen bestämmelserna i nämnda förordning därefter tillämpas med avseende å dessa medel.

Utredningsmannens förslag
till
**förordning om taxering för inkomst av medel som insatts
å skogskonto.**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som i självdeklaration till ledning för taxering för inkomst har att uppgiva intäkt av skogsbruk (idkare av skogsbruk), må åtnjuta uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för den del av intäkten, som enligt 2 § insatts å särskilt konto i riksbanken (skogskonto).

2 §.

Uppskov som nyss sagts må äga rum för belopp motsvarande högst summan av

a) sextio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) trettio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter,

c) trettio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret utlagits för förädling i egen rörelse.

Insättning må icke ske med högre belopp än nettointäkten av den förvärvskälla, varifrån intäkten av skogsbruk härrör.

Insättning må ej understiga 2 000 kr, försåvitt icke skogsvårdsstyrelse jämlikt 24 § skogsvårdslagen ålagt idkare av skogsbruk att deponera belopp som säkerhet för utförande av skogsvårdande arbeten.

Belopp, som insättes å skogskonto, avrundas nedåt till jämna hundratal kronor.

3 §.

Till ledning för bestämmande av belopp, för vilket uppskov med taxeringen må erhållas, skall idkare av skogsbruk som önskar åtnjuta sådant uppskov vid den allmänna självdeklarationen foga utredning enligt av riksskattenämnden fastställt formulär samt besked från riksbanken rörande verkställd insättning å skogskonto. Har skogsvårdsstyrelse förelagt idkare av skogsbruk, som här avses, att verkställa deposition enligt 24 § skogsvårdslagen skall bevis härom biläggas deklARATIONEN.

Har idkare av skogsbruk under beskattningsåret haft intäkt av skogsbruk från mer än en förvärvskälla, skall utredning, som i första stycket sägs, förebibras särskilt för varje förvärvskälla beträffande vilken uppskov med taxering yrkas.

4 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen må erhållas, skall vara inbetalt till riksbanken senast den dag idkare av skogsbruk jämlikt bestämmelserna i 36 § taxeringsförordningen har att avlämna självdeklaration.

5 §.

Idkare av skogsbruk, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att efter uppsägning hos riksbanken återfå det insatta beloppet. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att uttag ej må understiga en fjärdedel av det ursprungligen insatta beloppet.

Efter det att tio år förflutit från ingången av det år inbetalning enligt 4 § senast skolat verkställas, skall riksbanken återbetala kvarstående medel.

6 §.

Å medel, som insätts å skogskonto, skall utgå ränta efter räntefot, som av riksbanken fastställs, svarande mot sedvanlig depositionsränta.

Avser uppsägning utbetalning av medel inom kortare tid än fyra månader skall idkare av skogsbruk vidkännas ränteavdrag enligt grunder som av riksbanken bestämmas.

7 §.

Belopp för vilket uppskov med taxeringen erhållits skall upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, då uttag från det särskilda kontot hos riksbanken sker. I intäkten inräknas jämväl uppuren ränta å kontot.

Har idkare av skogsbruk verkställt insättning avseende flera förvärvskällor, skall varje uttag från investeringskonto anses belöpa på de olika förvärvskällorna i samma proportion som de belopp, för vilka insättning skett, fördelats å dessa, dock att idkare av skogsbruk som nedlagt kostnader å skogsvård å fastighet i viss förvärvskälla äger att som intäkt från denna förvärvskälla upptaga uttaget belopp motsvarande de nedlagda kostnaderna. Som intäkt i viss förvärvskälla må dock sammanlagt icke upptagas större belopp än det som ursprungligen insatts för förvärvskällan.

8 §.

Åtgärd av riksbanken enligt denna förordning ankommer på bankens huvudkontor i Stockholm såvitt avser idkare av skogsbruk som skall taxeras till statlig inkomstskatt i Stockholms stad eller län samt i övrigt på bankens avdelningskontor i residensstaden i det län, där vederbörandes hemortskommun är belägen.

9 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1955.

Utredningsmannens förslag
till
lag om upphävande av lagen den 14 december 1951 (nr 783)
om investeringskonto för skog.

Härigenom förordnas, att lagen om investeringskonto för skog den 14 december 1951 skall upphöra att gälla med utgången av december månad år 1954.

Insättare äger återfå å investeringskonto för skog insatta medel från och med ingången av januari månad år 1955. Å investeringskonto kvarstående medel skola av riksbanken senast återbetalas under januari månad 1963. Å medlen gottgöres ränta från ingången av år 1955 efter räntefot som av riksbanken fastställes motsvarande sedvanlig depositionsränta. Avser uppsägning utbetalning av medel inom kortare tid än fyra månader, skall insättare vidkännas ränteavdrag enligt grunder som av riksbanken bestämmas.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 22 december 1953.

Närvarande:

justitieråden NISSEN,
HELLQUIST,
KARLGREN,
regeringsrådet ECKERBERG.

Enligt lagrådet den 21 december 1953 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 4 december 1953, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om upphävande i vissa hänseenden av lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen i finansdepartementet C. V. Abjörnsson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Harriet Stangenberg.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 december 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet lagrådets den 22 december 1953 avgivna utlåtande över det den 4 december 1953 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om upphävande i vissa hänseenden av lagen den 14 december 1951 (nr 783) om investeringskonto för skog* samt anför därvid följande.

Nämnda lagförslag har av lagrådet lämnats utan erinran. Vid ärendets föredragning inför lagrådet ifrågasattes emellertid, huruvida icke en redaktionell jämkning borde vidtagas i lagförslagets rubrik i syfte att närmare anpassa denna till innehållet i förslaget. Jag delar denna uppfattning. I enlighet härmed har rubriken ändrats på sätt angives i det följande.

Såsom närmare framgår av vad jag anförde i protokollet för den 4 december 1953 (s. 25), är det icke avsett att delägare i handelsbolag och kommanditbolag skall äga rätt att göra insättning å skogskonto för någon del av den inkomst, han åtnjuter av bolagets verksamhet. Då detta måhända icke kommit till fullt klart uttryck i författningstexten har ett förtydligande tillägg gjorts till 1 § i förslaget till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att de sålunda ändrade förslagen till *lag med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog*, samt *förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto*, måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Barbro Aslund.